

ФІЗИЧНЕ І МОРАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ПАРКОВИМ ОРІЄНТУВАННЯМ

Олександр РОМАНЕНКО

Київський університет туризму, економіки і права

Формування ринкових відносин об'єктивно вимагає зміни цільових орієнтацій, пред'являє кожному членові суспільства високі вимоги до готовності жити та працювати в суспільстві, де кожна людина, а не держава несе повну відповідальність за себе, за рівень життя своїх близьких. Тому освіта у вищій школі в таких умовах, повинна сприяти формуванню високих вимог до професіоналізму фахівця.

Продуктивність навчання прямо пропорційна інтересу студентів до навчальної діяльності, навчальним можливостям, інтенсивності тренувань, рівню пізнавальної активності студентів і сталості уваги студента; інтенсивності і особливості мислення; рівню пам'яті, діяльності, яка залежить від рівня сформованості вмінь та навичок; кількості повторення тощо.

Розвиток фізичного і морального здоров'я студентів проблемне поле педагогічних досліджень, яке потребує суб'єктивного теоретичного осмислення ефективності засобів, концепцій теорії і практики.

Об'єкт дослідження фізичне і моральне здоров'я студентів у процесі занять парковим орієнтуванням.

Предмет дослідження – процес пізнавальної активності, функціональний стан та працездатність студентів у процесі занять парковим орієнтуванням.

Мета полягає у дослідженні ефективних засобів впливу занять з паркового орієнтування на функціональний стан, м'язову працездатність й рухову сферу студентів.

Гіпотезою дослідження є припущення, що обґрунтовані, цілеспрямовані заняття з паркового орієнтування дозволять попередити терміни самовизначення студента, та досягнути вищого рівня інтелектуального розвитку – пам'яті, логічного мислення, уваги, ерудиції та пізнавальних інтересів, мотивації та працелюбності, фізичного і морального здоров'я студентів.

Завдання дослідження – виявити можливості паркового орієнтування, як ефективного засобу впливу на фізичний розвиток та моральне вдосконалення студентів.

Концепція дослідження базувалася на основних положеннях педагогічної інфраструктури, яка найбільше впливає на найрізноманітніші процеси, які відбуваються у сферах соціальної практики, успішність її функціонування в конкретних соціальних, економічних, політичних умовах.

Методологічною основою дослідження виступили принципові положення теорії наукового пізнання, загальнофілософські принципи, основні положення дидактики, діяльнісний підхід до розвитку особистості, системний підхід до аналізу педагогічних явищ, які базуються на провідних концепціях педагогіки про закономірне співвідношення навчання та розвитку фізичного і морального здоров'я студентів, значення соціальних факторів у формуванні процесів оздоровлення молоді.

Теоретичними засадами дослідження є положення теорії загальної педагогіки і психології, її принципи, методи, форми, засоби навчання і виховання. Одержані

результати мають значення для загальної педагогіки. Вони створюють практичну базу для аналізу засобів, форм спеціального навчання і підготовки до активної суспільно-трудової діяльності. Також враховувалась особливість фізичного вдосконалення, самопочуття, потенційні можливості й сучасну специфіку навчання студентів.

Дослідження проводилося на базі Навчально-науково-виробничого комплексу Київського університету туризму, економіки і права з жовтня 2002 року до жовтня 2004 року. Завдяки зусиллям керівництва Київського університету туризму, економіки і права та кафедри фізичного виховання і спортивного туризму були організовані ряд заходів, а саме: створення двадцяти чотирьох спортивно-оздоровчих секцій за інтересами студентів, серед них – орієнтування на велосипедах, спортивно-оздоровче орієнтування, спортивне орієнтування, паркове орієнтування; щорічна першість серед студентів комплексу КУТЕП з орієнтування на місцевості; щорічна участь студентів КУТЕП на різних рівнях змагань з орієнтування у місті Києві та Київської області; складання нових спортивних карт для паркового орієнтування, серед них територія КУТЕП та парк “Перемога”, як тренувально-змагальний майданчик (додаток 1), дало змогу залучення великої кількості студентів, що є актуальною проблемою сьогодення. Заходи, які були заплановані та виконані сприяли формуванню у студентів світогляду, поваги і активного захисту природних багатств, уважне відношення один до одного, коли особисті інтереси не можна ставити вище інтересів колективу, формуванню рис характеру як воля, витримка, самостійність, рішучість і готовність прийти на допомогу. Поглибленню своїх знань в області ботаніки, зоології, географії, астрономії, лісового господарства.

Паркове орієнтування відрізняється від інших видів орієнтування тим, що заходи проводяться в містах, селищах міського типу паркового ландшафту при наявності спортивної карти місцевості на короткі дистанції, довжиною до одного кілометра, що дає змогу за деякий час залучити велику кількість учасників змагань, визначити переможців і провести нагородження.

При проведенні заходів з паркового орієнтування проводилися телерепортажі, радіорепортажі, інтерв'ю, наприклад, з видатними спортсменами України з орієнтування: Юрій Омельченко з Чернівців, екс-чемпіон світу 1995 року; Олександр Михайлов з Херсонщини, чемпіон світу серед студентів 1996 року; Ніна Вінницька з Калуша, срібний призер Чемпіонату світу серед жінок, Ірина Пупріянова з Мукачева, срібний призер Чемпіонату світу серед юніорів Вікторія Плохенько з Херсона.

Розумовий процес завжди спрямований на розв'язання певної задачі, проблеми, яка веде до вироблення гнучких форм мислення, які є психологічною основою перенесення знань і вмінь на практику, поступове формування у студентів власної системи цінностей, свідомості.

Формування особистості, фізичного і морального здоров'я студента через заходи масового паркового орієнтування в нових економічних та соціальних умовах було головною метою дослідження. Це вимагає утвердження нових взаємовідносин між суб'єктами педагогічної діяльності. Один з шляхів вирішення цієї проблеми є удосконалення заходів організації, практичних занять. Така організація занять із застосуванням основних понять дисциплін професійної підготовки формують уміння для конкретних обставин.

Дані дослідження свідчать, що в процесі реалізації ефективних засобів для студентів корисними є також такі види і форми роботи: міні-конференція (фіксовані доповіді до 5-8 хв.); організаційно – діяльнісна гра, автономна розробка групою

студентів однієї і тієї самої проблеми з подальшим захистом і вибір раціональної та оптимальної із запропонованих; виконання комплексної контрольної роботи з практичним виконанням запропонованих завдань; конспектування тем розділу; аналіз уже розроблених проєктів; розв’язування практичних занять професійного спрямування; написання рефератів.

Висновки

Активність пізнавального суб’єкта через масові заходи паркового орієнтування, а також в тісному взаємозв’язку з теорією зумовлена його практичним ставленням до дійсності. Отже, пізнання і практика, як один із послідовних етапів практичної підготовки, тісно взаємопов’язані і є органічним поєднанням двох сторін єдиного процесу, тому що пізнавальна діяльність неможлива без активної взаємодії між суб’єктом та об’єктом, що дає можливість розвитку фізичного і морального здоров’я студентів КУТЕП.

Література

1. Педагогіка і туризм: проблеми підготовки кадрів. Збірник доповідей та виступів на науково-методичному семінарі педагогічних працівників вищих навчальних закладів туристського та готельного профілю / Відпов. за випуск. доц. Цехмістрова Г.С.; КУТЕП. – К.: 2003. – 204 с.
2. Сущенко Л.П. Становлення і розвиток вітчизняної системи професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту: Навчальний посібник. – К.: Видавництво ПП “Екмо”, 2004. – 158 с.
3. Романенко О.В., Особливі методи викладання спортивного орієнтування в вищих навчальних закладах // “Актуальні проблеми фізичної культури та спорту в сучасних соціально-економічних і екологічних умовах” : Матеріали міжнародної наукової конференції. Запоріжжя, 2000.- С.222-227.

EFFECTIVE MEANS OF MAINTAINING AND STRENGTHENING STUDENTS' PHYSICAL AND MORAL HEALTH BY WAY OF PRACTISING PARK ORIENTEERING

Olexandr ROMANENKO

Kyiv University of Tourism, Economics and Law

Abstract. The article deals with the systematic approach of Kyiv University of Tourism, Economics and Law teachers to the problem of effective means of maintaining and strengthening students' physical and moral health by way of practising park orienteering.

Consolidation of groups with the elements of internal differentiation, facilitating the problems of their adaptation to the higher education establishment, consolidation of informal groups, creating traditions, appearance of common ethic norms, values, orientations, relationships, broadening connections on the department level, with students of other higher education establishments through mass orienteering events is an important value of a future professional in the social and professional reality.

Key words: park orienteering, physical health, moral health, ethic norms, creating traditions.